

Priručnik o moći

The Power Handbook

Kako ostvariti pravi uticaj i steći vlastitu moć

Žene danas uzimaju stvari u svoje ruke. Ali kako su žene bliže stvarnoj moći, moć ima čudnu tendenciju pretvaranja u nešto drugo. Otkrićemo u šta.

Mnogo je zamki za žene na putu ka većoj i pravednijoj moći. Priručnik o moći otkriva zamke i ukazuje nam kako ih izbjeći ili ukloniti.

Moć je dobra

Kao prvo, razjasnimo stvari – moć nije ni loša ni sramotna. Sve dok se ne zloupotrebljava, moć je poželjna, bitna i dobra stvar za sve one koji žele da ispravljaju pogreške i doprinose promjenama u društvu.

Moć zahtjeva pažljiv pristup, dobro poznavanje ljudske prirode i mudrost. Vidjeli smo šta se desi kada se muškarcima da moć. Muškarci se ne mogu nositi s tim. Potrebno je imati više ženskih predstavnika među nositeljima moći. To je jedini način na koji se zloupotreba moći može zaustaviti.

Žene, stoga, moraju preuzeti odgovornost za polovinu moći u svim tijelima s pravom odlučivanja. Odluka koju su donijeli samo muškarci nije odluka, i takve ne-odluke treba da se proglase zakonski nevažećima. Moć nam daje mogućnost da utičemo na nešto i mijenjamo društvo, dok, u isto vrijeme, moramo biti spremni za preuzimanje odgovornosti prilikom odlučivanja. Ako si žena i spremna si da preuzmeš još veću moć, u jedno možeš biti sigurna: imaćeš višestruku korist od toga.

Pažljivo razmisli šta sve podrazumijeva veća moć. Počni se navikavati na jasno pokazivanje da si spremna na prihvatanje pozicije moći. Nemoj se izmicati – pomози sebi.

Uradi sljedeće:

- Zamisli da si članica odbora u udruženju stanara, u vijeću, komisiji ili bilo gdje.
- Zamisli da si predsjedavajuća.

Nauči pravila

Moć slabi u velikoj mjeri kada ljudi nisu upoznati sa načinom na koji se donose odluke. Nije uvijek jednostavno držati se iznesenog kontra-prijedloga, ukoliko nisi pažljivo razmotrila sve kontra-prijedloge koji bi se mogli naći jedan nasuprot drugome. Dobar način da se pripremi na takva iznenađenja je da se održe pripremni sastanci prije onih važnijih. Obavezno treba uključiti i ženu koja je tu već dovoljno dugo da zna i unutrašnje i vanjske faktore donošenja odluka. Ona ti može reći kako treba predstaviti problem i šta žene u komisiji mogu predložiti.

Sa važnim odlukama se može ishitriti, ukoliko nema nikoga da pripazi da se odluke drugačije donesu. Procedure i formalnosti u vezi sa sastankom nisu nešto što bi žene smjele previdjeti.

Vježbaj kao da si predsjedavajuća. Počni u sigurnoj grupi, a zatim i u širem kontekstu. Osiguraj da ti imena sposobnih žena budu „u rukavu“ kada se bude birala predsjedavajuća osoba na sastanku. Tok sastanka nije ni upola komplikovan kao što bi se to moglo činiti na prvi pogled. Šnit za izradu haljine je mnogo komplikovaniji.

Važno je znati detalje o tome kako dolazi do odluka. Ako to ne znaš, sve tvoje detaljne pripreme mogu biti uzaludne.

Uradi sljedeće:

- Sazovi pripremni sastanak na kojem svi prolazite detaljno kroz sve moguće situacije.
- Uspostavi dobre kontakte sa ženama koje imaju iskustva u politici, a od kojih možete učiti.
- Započni krug učenja koristeći napredne procedure na sastanku.
- Vježbaj čim se za to ukaže prilika.

Polovina svake grupe – žene

Pažljivo analiziraj strukturu moći svog vijeća ili organizacije. Gdje se donose najvažnije odluke? Ima li tamo dovoljan broj žena? Odgovor na posljednje pitanje je obično potvrđan. Obavezno predstavi žene i postavi ih na tom određenom nivou donošenja odluka. Sačini jasnu strategiju o tome koje jake pozicije moraju imati žene i kako se ženama, na najuspješniji način, mogu dodijeliti takvi poslovi. Koja je najpodobnija? Provjeri i nabroj njene kvalifikacije i iskustvo. Zapamti da nijedan muškarac nije rođen da bude član nekog vijeća, ili komisije. A nije ni žena. Oboje polažu ista prava na to članstvo.

Uradi sljedeće:

- Saznaj koji su najvažniji nivoi odlučivanja.
- Saznaj da li tamo nedostaju žene.
- Sačini strategiju o tome kako žene mogu biti još bolje predstavljene u tim grupacijama.

Volontiraj kako bi se priključila izbornoj komisiji

Jedna od najvažnijih funkcija koju neko može imati jeste da bude član izborne komisije. Izborna komisija predlaže osobe koje bi trebale biti na različitim pozicijama od povjerenja i zbog toga bi trebalo biti više žena u ovim komisijama. Žene u izbornim komisijama moraju sačiniti zajedničku strategiju o tome kako žene trebaju biti predstavljene i šta bi žene trebale podržavati. E, u ovom dijelu je najvažnija pažljiva priprema. Blagovremeno razglasi različitim kandidatkinjama i pripremi ih. Pobroj sva iskustva i kvalifikacije. Ponesi spiskove sa sobom na sastanke komisije. Potruđi se da sve žene na sastanku dobiju riječ i podrže prijedloge sa kojim si saglasna. Žene moraju više podržavati jedna drugu s punim uvažavanjem.

Uradi sljedeće:

- Obznani svoj interes tako što ćeš se priključiti komisiji za imenovanje.
- Osiguraj da je izborna komisija većinski sastavljena od žena.
- Sa ostalim ženama u komisiji sačini zajedničku strategiju o tome kako uvesti još više žena i koje žene želiš predložiti.

Nominiraj ženske kandidate

Nakon pažljivog razmatranja, izaberi jednu ili više kandidatkinja koje želiš podržati. Izbor mora biti realan i vjerovatnoća uspjeha mora biti prilično velika. Lansiraj svoju kandidatkinju blagovremeno, prije sastanka na kojem se donose odluke o novim članovima ili predsjedavajućima. Provjeri i pobroj iskustva i kvalifikacije kandidatkinje. Blagovremeno, prije sastanka, razglasi i predstavi drugim ženama, koje će biti na sastanku, argumente koji idu u prilog tvojoj kandidatkinji. Osiguraj da većinu prisutnih na sastanku sačinjavaju žene. Ako je moguće, potraži muške saveznike.

Pametno bi bilo lansirati svoju kandidatkinju ranije u lokalnim medijima, otežavajući na taj način samo-postavljenom muškarcu da bude (ponovo) izabran. Osiguraj da se njen debatan članak objavi dan ili dva prije izbora. Svoje kandidatkinje podrži bezrezervno. Osiguraj da budu vidljive. Piši medijima i govori samo lijepe stvari o njima.

Organizuj kurseve o postupanju prilikom održavanja sastanaka, za buduće članice. Za sve njih je bitno da znaju da su uključene u posao. Odnedavno je postalo jasno da mnogi ljudi koji

sjede u komisijama i odborima ne shvataju u potpunosti važnost i odgovornost koje nosi taj posao. Treba mnogo vremena i puno rada da se postane punopravnom članicom neke komisije, ili odbora. Naravno, mi žene moramo preuzeti svoju odgovornost.

Uradi sljedeće:

- Navedi sve moguće kandidatkinje i njihove kvalifikacije.
- Kontaktiraj dobre novinarke.
- Napravi dobre fotografije svoje(ih) kandidatkinje(a) koje će se koristiti u medijima.
- Organizuj konferenciju za medije na kojoj će se predstaviti kandidatkinja(e).

Žene nositeljice listi

Liste na kojima se nalaze prioriteta su u redu, ali na njihovom čelu moraju biti žene jednako često kao i muškarci. Lista na kojoj je muškarac u prvom planu predstavlja trojac sačinjen od dva muškarca i jedne žene. Taj trojac je najčešće i predsjedavajuće tijelo; tačnije, to je ujedno i forum na kojem se pripremaju stvari, na kojima je dnevni red fiksna, na kojima se donose odluke prije nego što i stignu do komisije/vijeća.

Još jedan važan razlog za ženu da je na čelu liste je vjerovatno i taj da će samo prvo ime, u stvari, biti izabrano. Ako su uvijek na svim listama muškarci na čelu, nikada nećemo dobiti pravednu podjelu mjesta, koliko god mi uređivali liste. Imati žene makar na pola liste je, stoga, imperativ.

Uradi sljedeće:

- Predloži pravilo da uvijek postoje dvije liste, jedna sa muškarcima na čelu i druga sa ženama na čelu.
- Postavi kao zahtjev da stranka ili organizacija preuzme glavnu odgovornost za uspostavljanje jednake raspodjele listi na čelu sa muškarcima, odnosno sa ženama.
- Lansiraj svoju vodeću ženu u lokalnim medijima sa dobrim fotografijama i imenima. To će svakoga iznenaditi, budući da je neuobičajeno.
- Učini svoju vodeću ženu poznatom. Pobrini se da su u opticaju mnogo prije izbora, putem debata člana, saopštenja za javnost, izjava itd. lokalnim medijima. To nije teško.

Zauzmi fotelju

Posao osobe koja predsjedava podrazumijeva kontrolisanje sastanka, odlučivanje o tome šta da se stavi na dnevni red, kao i samostalno donošenje određenih odluka. Predsjedavajući posjeduje znatnu moć. Pola te moći pripada, s punim pravom, ženama, stoga se pobrini da dobro pripremiš izbor predsjedavajuće osobe.

Napravi spisak svih žena koje bi mogle biti dobre predsjedavajuće. Stavi ih sve na jedan spisak na sastanku na kojem predstavljaš strategiju. Pobrine se da svi koji se nalaze na spisku dobiju potpune informacije šta sve podrazumijeva biti predsjedavajućom, i na koji će se način lansirati. Mnoge se plaše predsjedavanja; plaše se da bi to moglo biti preteško za njih, ili bi im moglo iziskivati previše vremena.

Izaberi mentoricu, već dobro ustoličenu predsjednicu. Njen zadatak je da podučava, podržava i ohrabruje novoimenovane žene predsjednice. Biće ponosna da bude mentorica!

Možete potražiti pomoć od dobre novinarke pri lansiranju nove kandidatkinje za predsjedavajuću. Novinari znaju kako najefikasnije lansirati tvoju kandidatkinju putem medija. Žene se moraju naviknuti da su viđene, moraju si dati jači profil. Također, moraju kristalno jasno staviti do znanja svima šta namjeravaju uraditi sa svojom pozicijom moći.

Kratki, uzastopni kursevi nastupanja u javnosti, medijima i umijeće pisanja dobrih članaka je nešto što nam je svima potrebno. Prioni na organizovanje sličnih kurseva. Žene, ne samo buduće predsjednice, će se sigurno odazvati ako svaku lično pozoveš.

Uradi sljedeće:

- Navedi sve kandidate za predsjednike, i njihove kvalifikacije.
- Za predsjednike organizuj kurseve nastupa u javnosti, vještina pisanja i medijskih strategija.
- Izaberi predsjedavajućeg mentora.
- Lansiraj kandidata za predsjedavanje prema pravilima igre.

Zadobij moć u strankama

Pojedine partije shvataju da na njihovim listama oba spola moraju biti jednako zastupljena. Ali, neke stranke ne shvataju da im samo to nije dovoljno za kredibilitet. Stranka koja vodi računa o sastavu svoje liste, ali i dalje je u javnosti predstavlja muški predstavnik, govoreći muškim jezikom, a bez navođenja svijetlih ženskih primjera; predstavnik koji nije sposoban uočiti i izdvojiti ono što je važno za žene u politici, neće zadobiti povjerenje žena. Sama podrška krilu stranke neće biti dovoljna.

Stranke moraju biti dosljedne u raspodjeli moći u svim svojim strukturama, formalnim i neformalnim. Nije dovoljno samo izabrati strateške radne grupe, ili grupe za vođenje kampanje na čijem su čelu samo muškarci, a ženama dozvoliti samo da učestvuju u radu i/ili diskusiji. Isto tako, nije dobro imati nejednaku raspodjelu spolova među predstavnicima i političkim sekretarima, npr. pozadinske ličnosti, ali sa dobrim udjelom neformalne moći.

Osobe odgovorne za reklamiranje, propagandu i informisanje o političkim strankama su danas pretežno muškarci. Stoga su muškarci ti koji kreiraju sliku političara i stranaka i prave bitnu selekciju kakve političke poruke plasirati. Osvajanje ovog centra moći je od izuzetne važnosti za žene. Sa ženama PR menadžerima slika naših stranaka i političara bi bila drugačija. I zabavnija.

Pet tehnika dominacije

Ove metode muškarci često koriste – svjesno, ili nesvjesno – kako bi osigurali sebi moć nad ženama i ženskom kulturom. Profesor Berit Ås iz Norveške je podijelio te metode u pet grupa:

1. Pravljenje nevidljivom
2. Ismijavanje
3. Zadržavanje informacija
4. Dvostruka kazna
5. Pripisivanje krivnje i srama

Nauči razlikovati šta ove metode predstavljaju. I zapamti broj ispred svake ove metode kako bi, sa jednim ili više dignutih prstiju, mogla pokazati kolegama koja se tehnika za vladanje koristi. Ovdje se nalazi kratak opis svake tehnike:

1. Pravljenje nevidljivom

Ovu neverbalnu tehniku za dominaciju muškarci koriste kada ne slušaju šta žene imaju za reći, kada počnu prevrtati svoje papire, pričaju jedan s drugim ili odlaze u toalet, umjesto da slušaju. Nama, ženama su često neka druga pitanja puno važnija, budući da žene žive pod drugačijim okolnostima nego muškarci. Muškarci sebe ne prepoznaju u ženskim opisima i izbjegavaju da slušaju, ili da se uključe.

Pravljenje nevidljivom je razarujuća tehnika dominacije. Osoba koju niko ne primjećuje i koju niko ne sluša, osjeća se mizerno i vjerovatno je bez volje da nastavi sa svojim zalaganjem za promjene.

Uradi sljedeće:

- Jasno pokaži da si svjesna te metode koju oni primjenjuju i da je ne prihvataš.
- Insistiraj na pažnji i da te svi slušaju.
- Ako ne shvataju na šta ciljaš, primijeni identičnu tehniku na muškarcima u prvoj prilici kada bude nešto pričao. Učini to savršeno jasno, tako da svi shvate na šta misliš.

2. Ismijavanje

Lako je prepoznati ovu prefinjenu tehniku kada muškarac zbija šale na ženin račun. Tehnika se zasniva na omalovažavanju žene i ženskog rada. U ovoj kategoriji nailazimo na širok dijapazon potcjenjivačkih tvrdnji o glupavim djevojkama i histeričnim ženama. Nebrojani su primjeri.

Uradi sljedeće:

- Jasno reci da ne prihvataš ovakav odnos.
- Nikada se nemoj i ti smijati, osobito ako je šala na račun neke druge žene. Preuzmite odgovornost jedna za drugu.
- Sa zaprepaštenjem gledaj u muškarca koji zbija takve šale, ili reaguj zijevanjem. Vidjećeš kakva bolna tišina nastane. Okreni se drugoj ženi i pitaj je, npr: „O čemu ovaj čovjek priča?“

3. Zadržavanje informacija

Skrivanjem informacija od nekoga držite tu osobu u neznanju. Žene se jako često nađu u ovakvoj situaciji. Muškarci se, bilo da to rade svjesno, ili nesvjesno, o mnogočemu dogovore npr. u sauni, ili na utakmici. A kada dođu na sastanak - kojem prisustvuju i žene- ispostavi se da vrlo brzo postignu dogovor. Žene ne dobiju priliku za odgovarajuću diskusiju o nečemu o čemu su se muškarci već dogovorili u svojim manjim krugovima. A muškarci, onda, ne razumiju zašto žene uvijek moraju praviti probleme i odugovlačiti sa svime, ili zašto žene ne mogu biti malo „odlučnije“.

Uradite sljedeće:

- Zahtjevajte sve propratne informacije potrebne za donošenje odluka.
- Zahtjevajte odgovor važnih pitanja za koja je potrebno više vremena za iščitavanje.
- Pokušajte sakupiti neophodne informacije putem drugih kanala, preko sopstvenih ženskih mreža.

4. Dvostruka kazna

Šta god uradiš – pogrešno je: ovo je osnova tehnike dvostruke kazne. Žene uvijek pate od griže savjesti u svim segmentima. Uvijek bi, zapravo, trebala biti negdje drugo, a ne tu gdje jeste – posao, djeca, suprug. Stres, koji posljedično proizilazi, je nepodnošljiv. Još gori je osjećaj neprimjerenosti. Žene se optužuju – često prešutno – od strane svoje bliže okoline, da nisu dovoljno dobre majke, ukoliko se počnu baviti nekim poslom, ili politikom, ili ih smatraju nezainteresovanim za svijet oko sebe ukoliko za svoj prioritet izaberu dom i porodicu. Ako žena izabere oboje, to dovodi do nezadovoljstva na obje strane..

Žene žele da kombinuju porodični i poslovni život i da imaju puno pravo da kažu „ne” i na poslu i kod kuće, a da ne budu kažnjene zbog toga. Nasuprot ženama, muškarci su rijetko izloženi takvoj vrsti dvostruke kazne. Njima se podrazumijeva da prihvataju sve ono što im se na poslu kaže da urade, a da kod kuće odbijaju uraditi bilo šta. To je neprihvatljivo i nepravedno. Žene moraju imati ista prava kao i muškarci, kako u poslovnom tako i u porodičnom životu.

Uradi sljedeće:

- Budi jako izbirljiva pri izboru svog supruga.
- Budi jako izbirljiva pri svom izboru šefa.
- Zahtjevaj od šefa pravo da kažeš 'ne' – ili 'da' – a da se to ne proprati uobičajenim kažnjavanjem poput npr. izostanka napredovanja.
- Izračunaj koliko ti vremena, otprilike, iziskuju kućni poslovi, a potom se dogovori sa suprugom da te kućne poslove dijelite podjednako.

5. Pripisivanje krivnje ili srama

Pripisivanje krivnje ili srama je najprepredenija od svih navedenih. Žena izložena potcjenjivanju, ili bilo kojoj vrsti bolesnog odnosa, i sama preuzima krivicu za ono što se dogodilo. Ljudi počnu govoriti da može samo sebe kriviti za ono što se dogodilo, zbog toga kakva je, ili zbog toga kako se ponašala, u smislu kao: sama je to tražila. Ovakva vrsta osude učini da se i sama žena na kraju počne osjećati kao da je to zaista tačno. „Sigurno sam nešto pogriješila. Ne trebam kriviti nikoga drugoga, osim sebe”, misli ona, i preuzima krivicu za to što se dogodilo bez obzira da li je to stvarno bilo tako.

Ono što je potrebno, u ovakvim slučajevima, je brza analiza kako bi se vidjelo šta se, u stvari, desilo, razotkrivajući da u stvari nema razloga za preuzimanje krivice.

Uradi sljedeće:

- Zatraži pomoć od mudre kolegice da analizira šta se desilo.
- Brzo se otarasi osjećaja krivice pokušavajući da jasno sagledaš uzorak po kojem se stvari dešavaju.
- Suoči se sa svima onima koji su te okrivili. Ispričaj šta se, u stvari, desilo.
- Brani druge žene koje su pretrpjele istu vrstu svaljivanja krivice i kojima je nanešena neka sramota.

<http://s-kvinnor.se/var-politik/political-program/the-power-handbook/>